

Behandling og registrering af skader ved anvendelse af Natriumhypoklorit i forbindelse med rodbehandling.

Baggrund

Natriumhypoklorit (NaOCl) er standard skyllevæske i forbindelse med endodontiske behandlinger. Da væsken har vævsopløselige egenskaber, kan der opstå komplikationer i form af ekstrusionsskader eller slimhindeskader grundet udsivning til mundhulen/svælget ved utæt kofferdamanlæg. Der er publiceret adskillige kasuistiske rapporter om emnet, og det kan være en både chokerende og smertefuld oplevelse for patienten at få en skade forårsaget af NaOCl. Det er ikke afdækket, hvor hyppigt det forekommer, men det er yderst sjældent, at der opstår varige skader på de vitale væv.

Når ekstrusionsskader opstår, er det væsentligt, at behandleren er klar over hvilke behandlingsmæssige tiltag og registreringer der er nødvendige i såvel den akutte situation, ved den opfølgende behandling samt i forhold til den nødvendige kontrol periode.

Der er et ønske at standardisere dokumentationen omkring skader ved brug af NaOCl i forhold til årsager, hyppighed, symptomer og prognose. Tillige har vi brug for tydelige retningslinjer for hvordan en sådan skade håndteres bedst muligt.

Denne vejledning har til formål kort at beskrive nødvendige tiltag, hvis skaden sker, og det tilhørende skema kan anvendes som supplement til journaliseringen. Materialet er udarbejdet af Dansk Endodontiforening og kan downloades på <https://www.endodontiforeningen.dk/>. Foreningen forestår indsamling af registreringer som væsentligt grundlag for at generere viden omkring skader ved brug af NaOCl. Ved registrering af skader, opfordres til at skemaet (helt eller delvist udfyldt) indsendes til foreningen på naocl@endodontiforeningen.dk, informationerne anonymiseres og arkiveres til senere databearbejdning.

Akut behandling

Ved ekstrusionsskade med NaOCl

- Informér og berolig patienten.
- Skyl kanalsystemet med rigelige mængder fysiologisk saltvand.
- Smertedække; 400 mg. Ibuprofen op til 3 x dagligt, evt. kombineret med 1 g. Paracetamol 3-4 x dagligt.
- Risiko for spredning af infektion eller nedsat immunforsvar er påkrævet for ordination af antibiotikum.
- Kolde omslag kan nedsætte hævelsen.
- Røntgendiagnostik med periapikale optagelser evt. OTP/CBCT for at finde årsagen til ekstrusionen.

- Lav daglige kontroller over de næste par dage.

Hvis man er i tvivl, hvis der er store bløddelsdefekter eller hvis skaden resulterer i tegn på luftvejsproblemer, skal kæbekirurgisk afd. på nærmeste hospital kontaktes og videre behandling af patienten varetages i hospitalsregi.

Ved slimhindeskader med NaOCl

- Informér og berolig patienten.
- Skyl mundhule med rigelige mængder vand, giv et glas væske.
- Lav kontroller over de næste par dage (evt. telefonisk opfølgning).

Hvis man er i tvivl, hvis der er store bløddelsdefekter, eller hvis skaden resulterer i tegn på luftvejsproblemer, skal kæbekirurgisk afd. på nærmeste hospital kontaktes og videre behandling af patienten varetages i hospitalsregi.

Ved øjenskader med NaOCl

- Informér og berolig patienten.
- Skyl straks med en blød vandstråle (helst fysiologisk saltvand alternativt fra rent drikkeglas eller lign.) i mindst 15 minutter.
- Fortsætte skylning under evt. transport.
- Lav kontroller over de næste par dage evt. telefonisk opfølgning.

Ved tiltagende eller vedvarende symptomer ring til Giftlinjen på 82 12 12 12 eller lægevagten.

Opfølgende behandling

Registrering af senfølger ved kontrol dag 1 efter skaden (se skema).

Neurologisk undersøgelse såfremt patienten udviser tegn på forstyrret følesans.

Kontrol og prognostisk vurdering

Typer af permanente skader vil typisk være påvirkning af sensoriske nerver samt arvæv. Tandtab er ikke rapporteret som konsekvens af skader med NaOCl

Referencer

<http://dx.doi.org/10.1016/j.joen.2016.09.023>

<https://www.bispebjerghospital.dk/giftlinjen>